

Lausunto koululakkautusten valmisteluun 2026

Vähikkälän koulu on Janakkalan vanhin toiminnassa oleva koulu. Se aloitti toimintansa Toivan kartanon alipytyngissä 1879 ja uusi koulurakennus valmistui 1882. Se on näin ollen myös vanhimpia toiminnassa olevia kouluja koko maassa - ruotsinkieliset pois lukien ollaan vielä lähempänä vanhimman koulun statusta. Koululaiset, opettajat ja kyläläiset ovat vähintään tyytyväisiä terveeseen koulurakennukseen sekä sen sisällä tapahtuvaan lastemme perusopetukseen.

Vähikkälän väljämä ry on perustettu 1979 ja se on Suomen toiseksi vanhin kyläyhdistys. Kyläyhdistyksen ensisijaisena tarkoituksena on "edistää sekä parantaa ja kehittää Vähikkälän koulun ja kylän elinmahdollisuuksia, asukkaiden yhteistoimintaa ja viihtyvyyttä." Kylän yhteisöllisyys on ollut vahva läpi vuosikymmenten ja yhdessä on tehty aina paljon.

Viime vuosina kylätyö on keskittynyt uusien kuntalaisten saamiseen ja kylässä on järjestetty kaikkiaan kolme asumiskokeilua, joista ensimmäinen sai valtakunnallista huomiota ja Vähikkälässä asumiskokeilussa ollut perhe oli mm. MTV3:n Huomenta Suomessa ja Iltalehdessä. Hämeen kylät ry:n Polku kylään -hankkeen toinen asumiskokeilukylä puolestaan oli mm. MTV3:n Viiden jälkeen -ohjelmassa. Hanke valittiin Vuoden Leader-kylähankkeeksi 2024 Suomen Kylät ry:n toimesta.

Valtakunnallista huomiota ovat keränneet myös hyväntekeväisyysiltamme Vähikkälä välittää vuonna 2021 sekä Olavi Uusivirran kolme päivää kestäneet levynjulkaisukevätjuhlat vuonna 2019. Vuoden hämäläiseksi kyläksi Vähikkälä on valittu kahdesti. Janakkalassa aktiivisesti kylissä toimivat ovat lapsiperhearkea ja ruuhkavuosia eläviä kuntalaisia ja eroavat hieman demografiselta profiililtaan vallalla olevasta trendistä ollen keskimääräistä nuorempia kylätoimijoita. Tämä on varmasti osaltaan toimivien kyläkoulujen aikaansaannosta.

Vähikkälän kylän sosiaalinen identiteetti kietoutuu koulun ympärille ja koulun kautta ihmiset tutustuvat. Seuratalolla vietettävät joulu- ja kevätjuhlat keräävät salin täydeltä ihmisiä. Kaikki mahtuvat mukaan juhlaan. Vaikka juhlia tai tapahtumia järjestettäisiin muualla kuin koulurakennuksessa, on yhteen vetävä ja yhteen sitova tekijä nimenomaan koulu ja koululaiset.

Mikäli viime vuosikymmenet Suomessa vallalla ollut lähikoulujen alasajo tuottaisi toivotut ja "luvatut" säästöt kuntien kassaan, luulisi Suomen olevan täynnä taloudellisesti hyvinvoivia kuntia. Koululakkautusten säästövaikutuksista luulisi myös olevan tutkittua tietoa olemassa. Näin ei ilmeisesti kuitenkaan ole, joten mitä voimme tästä päätellä?

Koulujen kiireessä tehtävä alasajo kertoo karua kieltä siitä, että kylien lapsia ei arvosteta, 160 - vuotisjuhlaansa viettävän kunnan ja sen kylien historiaa ei arvosteta eikä liioin kyläyhteisöjen tekemiä tuhansia ja taas tuhansia vapaaehtoistunteja kunnan ja kuntalaisten hyväksi. Pikavauhdilla tehtävä ja katteettomia pikavoittoja tavoitteleva koulujen lakkauttaminen on täysin kohtuuton niin lasten, koulujen henkilökuntien kuin kyläyhteisöjenkin kannalta. Tässä maailmantilanteessa pieniä ja turvaa tuovia yhteisöjä tulisi vahvistaa, ei hajottaa.

Vähikkälän väljämä ry hallitus